

شرکت کشت و دامداری فکا

12/21/2017

مقابله با تب برفکی (FMD) مطابق با قوانین سازمان جهانی سلامت حيوانات (OIE)

World Organization for the Animal Health

با توجه به شیوع بیماری تب برفکی و آندمیک شدن این بیماری در کشور
تهیه راهکار جهت مقابله با شیوع بیماری امری است ضروری. برای اطلاعات بیشتر
به وبگاه www.oie.int مراجعه شود.

FKACO.IR

بیماری پا و دهان (FMD¹) یا تب برفکی چیست؟

بیماری پا و دهان، بیماری ویروسی به شدت واگیردار و جدی در احشام، با تأثیر اقتصادی معنی دار است. بیماری مؤثر بر گاو و خوک، همچنین گوسفند، بز و دیگر نشخوارکنندگان جفت سم است.

تمام گونه‌های گوزن و بز کوهی، همچنین فیل و زرافه مستعد FMD هستند. در جمعیت مستعد، شیوع بیماری نزدیک به ۱۰۰٪ است. حیوانات پرورشی به صورت فشرده بیشتر نسبت به پرورش سنتی، مستعد بیماری هستند.

این بیماری در حیوانات بالغ به ندرت کشنده است اما اغلب بالاترین مرگ و میر را در حیوانات جوان دارد که ناشی از التهاب عضله یا بوسيله فقدان شیر زمانی که مادر با این بیماری آلود شود. FMD بوسيله تب و جراحت تاول مانند بر زبان و لب‌ها، در دهان، نوک پستانک‌ها و بین سم‌ها مشخص می‌شود.

این بیماری باعث کاهش شدید تولید و همچنین بیشترین اثر را پس از بهبود یافتن حیوانات خواهد داشت، که باعث ضعیف و ناتوان شدن حیوان می‌شود. اورگانسمی که باعث FMD می‌شود، یک ویروس برفکی از خانواده Picornaviridae است. هفت سویه (A,O,C, SAT1,SAT2,SAT3) وجود دارد که هر کدام واکسن مخصوص سویه برای تأمین مصونیت در واکسیناسیون حیوانات مورد نیاز است.

FMD بیماری است که در سازمان جهانی سلامت حیوانات (OIE) وابسته به قوانین سلامت حیوانات لیست و در OIE گزارش می‌شود (OIE terrestrial animal health code).

FMD اولین بیماری است که در کشورها و مناطق مستقل از لیست رسمی در OIE با/بدون واکسیناسیون رخ خواهد داد. کشورهای عضو می‌توانند همچنین برای به رسمیت شناختن برنامه‌های جهانی برای کنترل FMD پیگیر شوند.

این بیماری در کجا پیدا شد؟

FMD بومی قسمت‌های زیادی از آسیا، بیش از همه آفریقا و خاورمیانه است. در آمریکای لاتین به دنبال منطقه بندی به کار برده شده با/بدون واکسیناسیون عاری از FMD تشخیص داده شده و تنها در کشورهای کمی بیماری همه گیر، بومی باقیمانده است. استرالیا، نیوزلند و اندونزی، آمریکای شمالی و مرکزی و غرب قاره اروپا به طور جاری عاری از FMD است. هرچند FMD می‌تواند گاهی در مناطق عاری از بیماری رخ دهد.

چگونه این بیماری انتقال و پخش می‌شود؟

FMD در مدفوع و تمام ترشحات یک حیوان مبتلا یافت می‌شود. این ویروس ممکن است در شیر و اسپرم موجود باشد و قبل از ۴ روز حیوان نشانه‌های بالینی بیماری را نشان دهد. حیواناتی که از آلودگی بهبود یافته‌اند ممکن است به عنوان حامل ویروس بکار روند. در حیوانات آلوده به طور برجسته، بازدم خروجی بیشترین مقدار ویروس گرد مانند را دارد که می‌تواند دیگر حیوانات را از طریق تنفسی یا خوراکی آلوده کند.

اهمیت FMD وابسته به سهولت در شیوع ویروس از طریق یکی یا تمام موارد زیر است:

- ✓ حیوانات جدید حامل ویروس (بزاق، شیر، اسپرم و غیره) ممکن است بیماری را به گله وارد کنند.
- ✓ جایگاه آلوده، ساختمان یا وسائل نقلیه استفاده شده برای جایگاه و جابجایی حیوانات مستعد.
- ✓ مواد آلوده شامل علوفه، خوراک، آب، شیر یا داروها.
- ✓ لباس‌های آلوده اشخاص، کفش یا استفاده از تجهیزات آلوده.
- ✓ گوشت یا فرآورده‌های حیوانی، غذای خام یا به طور نامناسب پخته شده‌ی آلوده به ویروس و تغذیه حیوانات مستعد با آن..
- ✓ پخش ویروس از یک منبع آلوده کننده از طریق جریان هوا.

خطر سلامت عمومی وابسته به این بیماری چیست؟

FMD به آسانی قابل سرایت به انسان نیست.

نشانه‌های بالینی این بیماری چیست؟

دشوارترین نشانه بالینی وابسته به تغییر شکل ویروس و همچنین سن و گونه حیوان است. علائم بالینی دامنه‌ای از متوسط تا شدید می‌تواند داشته باشد. نشانه‌های بالینی حاد بیشتر در گاو و خوک‌های پرورشی و تا حدی در گوسفند و بز دیده می‌شود.

نشانه بالینی بارز پیدایش تاول‌هایی (یا تاول کوچک) بر روی بینی، زبان، لب‌ها، حفره دهانی، بین انگشت‌ها، بالای سم‌ها، نوک پستان‌ها و نقاط متراکم پوست است. پاره شدن تاول‌ها می‌تواند منجر به لنگش شدید و بی میلی به راه رفتن و تغذیه شود. آلودگی باکتریایی ثانویه از تاول‌های باز شده نیز می‌تواند رخ دهد. دیگر نشانه‌های بیماری اغلب با تب، افسردگی، افزایش بزاق، افت وزن و اشتها و افت تولید شیر مشاهده می‌شود.

سلامت گوساله‌های جوان، بره‌ها، بزغاله‌ها و بچه خوک‌ها ممکن است بوسیله کمبود شیر از مادران آلوده به خطر بیفتد. حیوانات جوان اگر با ویروس FMD آلوده شوند، قبل از پیشرفت تاول‌ها احتمال مرگ حیوان وجود دارد که ناشی از آسیب ماهیچه قلب توسط ویروس است.

تاول‌ها معمولاً در حدود ۷ روز یا بیشتر التیام می‌یابند، هر چند اثر بیماری بر میزان رشد و تولید شیر ممکن است بعد از بهبودی نیز باقی بماند. حیواناتی که از آلودگی بهبود یافته‌اند ممکن است گاهی اوقات حامل ویروس باشند و فاجعه جدیدی از بیماری را شروع کنند. اطلاعات بیشتر درباره بیماری را می‌توان در OIE Technical Disease پیدا کرد:

www.oie.int/animal-health-in-the-world/technical-disease-cards/

تشخیص بیماری چگونه است؟

تشخیص این بیماری با مشکوک شدن بر اساس نشانه‌های بالینی و با تأیید تشخیص از طریق آزمون‌های آزمایشگاهی تعیین شده، ممکن است (قانون جهانی سلامت حیوان OIE و آزمون‌های تشخیص دستی OIE و واکسن‌های جهانی حیوانات).

کارهای انجام شده برای پیش‌گیری یا کنترل این بیماری چیست؟

برآوردهای کنترل و پیش‌گیری

برآوردهای اولیه در راهبرد جهانی برای رسیدگی به FMD، شناسایی اولیه و سیستم‌های ریسک و برآورد پیش-گیری در محل مطابق با راهنمائی‌های OIE برای مراقبت از بیماری دهان و پا (FMD) است (قانون سلامت حیوان وابسته به OIE).

در سطح بین‌المللی محافظت کشورها، مناطق و قلمروهای عاری از FMD، بالا بردن کنترل و نظارت شدید بر واردات و انتقال حیوانات از طریق مرز امری است ضروری.

در سطح مزرعه برای صاحبان دام‌ها و تولیدکنندگان رعایت شیوه‌های دقیق امنیت زیستی برای پیش‌گیری از شیوع و گسترش ویروس ضروری است.

برآوردهائی که در سطح مزرعه پیشنهاد می‌شود شامل:

- ✓ رعایت تردد و کنترل دسترسی به دام‌ها بوسیله اشخاص و تجهیزات غیر ضروری.
- ✓ کنترل وارد کردن حیوانات جدید به گله موجود.

- ✓ نگهداری از بهداشت جایگاه‌های دام‌ها، ساختمان‌ها، وسایل نقلیه و تجهیزات.
- ✓ اختصاص دادن جایگاه‌هایی به کود و لاشه‌ها.

طرح احتمالی برای مهار شیوع بالقوه، تلاش برای شناسایی عناصر درگیر به منظور کنترل بیماری از قبیل:

- ✓ انهدام تمام دام‌های آلوده (قانون سلامت حیوان وابسته به OIE).
- ✓ اختصاص محلی برای لاشه‌ها و تمام فرآورده‌های حیوان.
- ✓ مراقبت و شناسایی دام‌های بالقوه آلوده شده یا در معرض آلودگی.
- ✓ قرنطینه شدید و کنترل بر جابجائی دام‌ها، تجهیزات، وسایل نقلیه و غیره.
- ✓ ضد عفونی کامل محوطه و تمام مصالح آلوده (ابزار، ماشین‌ها، لباس‌ها و غیره).
- ✓ تدوین برنامه واکسیناسیون منطبق بر منطقه مورد نظر.

در کشورها و مناطق آندمیک ممکن بوسیله واکسیناسیون دام‌های مستعد در برابر بیماری محافظت می‌شوند. واکسن‌های استفاده شده باید بر اساس ویروس‌های خاص تغییر شکل داده رایج در منطقه انتخاب شوند.

حالت‌های عاری از بیماری:

FMD اولین بیماری برای هر کدام از کشورها و مناطق مستقل از لیست رسمی مستقر در OIE است. OIE تعریف شفاف، بر پایه علم و رویه بی طرف برای شناخت حالت‌های بیماری FMD در کشورهای عضو و تمام قلمروها و مناطق آلوده دارد.

طبقه بندی مناطق عاری از بیماری FMD شامل:

- ✓ عاری از FMD بدون استفاده از واکسیناسیون (کشور یا منطقه)
- ✓ عاری از FMD با استفاده از واکسیناسیون (کشور یا منطقه)

جزئیات مراحل OIE برای شناخت حالت‌های بیماری FMD برای کشور یا منطقه را در وبگاه زیر می‌توان یافت:

www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/official-disease-status/.

کشورهای عضو همیشه می‌توانند پیگیر برنامه‌های جهانی تشخیص رسمی OIE برای کنترل FMD باشند.